

LOBERGET eller Tjärbacken Backstuga Hättebo

Loberget uppfördes 1817 utmed Ekhultsvägen, 200 m från gränsen till Intäkt. Stugan låg då ett par m väster om vägen och var 4,8 . 7,8 m. Under köket fanns en liten källare. 6 m öster om vägen låg en stenkällare 2 . 3 m och en liten bod. 1897 var stugan brandförsäkrad för 320 kr, år 1900 för 580 kr och lösöret för 200 kr. Loberget ligger mitt i barrskogen, men just på gamla tomtplatsen och väster därom är en liten dunge av lönn, förmodligen planterad eller åtminstone vårdad av dem som bott på Loberget. Där finns också oxel, brakved, körsbärsträd, plommonträd, flera krusbärsbuskar och många aklejoj. Huset låg på den lilla samfälligheten, som var grustag för Ekhultsvägen. Sedan siste invånaren flyttat, revs stugan och flyttades till Svensbygd och blev "Inga på Hästhagens stuga".

Samuel Persson, född 4/9 1774 i Intäkt och död 25/11 1857 på Södra Skog. Gift 1802 med
 Elin Jonsdotter, född 29/1 1780 på Sandviks RT och död 18/4 1815 på Lilla Ringås

Sara	född 1/9	1802	på Lilla Ringås
Stina Kajsa	20/1	1805	i Hättebo
Erland	17/7	1807	"
Anna Katarina	30/10	1810	på Lilla Ringås
Lisa	18/4	1813	"
dödfödd pojke	18/4	1813	"

Samuel flyttade 1776 till Ringås, 1779 till Bodaryd, 1781 till Svensbygd, 1785 till Intäkt, 1788 till Lilla Ringås, där han gifte sig, 1803 till Hättebo, 1808 till Lilla Ringås och 1817 till backstugan Loberget, som han då byggde upp. Där bodde han, tills han 1850 flyttade till dottern Sara, som var gift med Anders Karlsson i Haborarp. De flyttade 1852 till Södra Skog, och Samuel följde med dit och avled där.

Fattigvård 1813 och 1814 med 1 Rd. Säd av godset 1837 och 1838.

Sonen Erland blev ryttare för Klinthult med namnet nr 9 Daun.

Dottern Anna Katarina fick 1826 för flit under konfirmationen ett testamente av Växjö stifts bibelsällskap. 1850 flyttade hon till systemen Sara i Haborarp.

Dottern Lisa avled 15/11 1815.

1850 var hela familjen borta från Loberget.

Per Erlandsson, född 5/12 1733 i Enebacken i Gällaryds
sn och död 22/10 1808 på Hättebo ägor.
Sara Persdotter från Sandviks RT, död 1785

Vid 4 års ålder fader- och moderlös. Uppfostrades av en
man i Sandvik, benämnd Sven, och var hos honom 10 år in-
till hans död. Tjänste på olika ställen några år och
blev därefter gift med Sara Persdotter från Sandviks
RT. Brukat och bott på åtskilliga ställen. Haft 5 barn.
Änkling 1785. Därefter tiggat.

Per Erlandsson var Samuel Perssons fader. Var på Hät-
tebo ägor han bott har inte kunnat fastställas. Kanske
var det på Hörnet, kanske bodde han hos sin son Samuel.

Sara Lena Nikolaidotter, född 1/2 1812 i Svenarums sn
och död 7/9 1892 på Loberget

Lisa Maja	född 30/6	1834	i Skuggebo
Anna Lena	28/12	1835	"
Johan Peter	12/6	1837	på Store Sten
Anna Lovisa	7/5	1841	"
Kristina	30/11	1843	"
Karolina	24/1	1846	"
Ulrika	11/10	1848	på Åsen
August	25/3	1851	"
Johanna Katarina	6/5	1853	"

Sara var änka efter torparen Sven Magnusson, född 13/2
1811 i Hjälmseryds sn och död 13/5 1858 på Åsen. Hon
kom med barnen hit 1860 från Åsen.

Dottern Anna Lena avled 27/11 1896 på Loberget. Hennes
son Karl Gustav Linder, född 10/9 1870 i Gällaryds sn,
flyttade 1890 till Göteborg och blev artillerist.

Sonen Johan Peter tjänste på några ställen i socknen.
1859 begav han sig bort på arbetsförtjänst och tog ar-
bete vid järnvägen. Blev jämte några andra järnvägs-
arbetare skadad vid Sandsjö Station den 23/12 1864 och
avled på Jönköpings lasarett 3 dagar därefter; den 27/12.

Dottern Anna Lovisa avled 23/11 1892. Hon var i Tyskland
1868-1874. Hennes son Sven August Vilhelm, född 15/3
1874 på Loberget och död där 15/7 1876. Hon hade fött
ett barn 1863, som dog mycket tidigt.

Dottern Kristina flyttade 1864 till Uppland och Karolina
flyttade dit 1869.

Dottern Ulrika var i Tyskland 1869-1872.

Sonen August avled 14/11 1858.

Dottern Johanna gift 30/6 1873 med Anders Daniel Warm på
Sjöbo och flyttade dit med sin dotter Karolina Kristina.

Karl Johan Petersson, född 29/5 1833 i Hättebo och död 19/4 1907 på Loberget. Gift 15/4 1865 med Inga Kajsa Johansdotter, född 9/3 1842 i Svensbygd och död 4/8 1901 på Loberget

Frans August	född	13/12	1865	i Hättebo
Amanda Kristina		12/9	1867	"
<u>Henning</u> Emil		18/5	1870	"
<u>Johan</u> Ludvig		6/12	1872	"
Anna Kristina		21/4	1875	"
Anders Vilhelm		10/5	1876	"
Anna Josefina Viktoria		25/2	1879	"
Emma Elisabet		4/6	1882	"

Vid denna tid kallas stugan Tjärbacken. Karl Johan på Tjärbacken kom 1880 från Hättebo till Tjärbacken, flyttade 1892 till Sandbäcken och återkom 1900 till Tjärbacken. Namnen på stugorna under Hättebo är mycket förvirrande och ändrade flera gånger i samma längd, men beträffande Karl Johan, så har Mandus i Ringås berättat, att han bodde i samma stuga som Sara Lena Nikolaidotter. Karl Johan brukade 1/4 mantal i Hättebo. Han var en hederlig man men skrockfull och synsk. Karl Johan och hans pojkar brände tjära, när de bodde på Tjärbacken, och svarvade stolpinnar.

Sonen Frans August flyttade 1885 till Sandvik.

Dottern Amanda flyttade 1885 till Svenarums sn.

Sonen Henning gifte sig med Augusta på Karlsbygget och blev svarvare i Långö. Han hade skjutit av sig benet i en olycka under jakt.

Sonen Johan var i Amerika 1892-1898 och gifte sig sedan med Amanda Fagell på Storlycke (Långö Södergård) och flyttade dit.

Dottern Anna Kristina avled 20/5 1875.

Sonen Anders flyttade till Amerika 1901 liksom Anna gjorde samma år.

Dottern Emma avled 22/3 1892.

Andreas Petersson, född 9/12 1830 i Möcklehult i Hjälmseryds sn och död 2/3 1908 på fattighuset.

Karl Johans broder, som 1903-1907 var skriven på Loberget (Tjärbacken)

Loberget eller Tjärbacken under Hättebo

Torpet byggdes 1817. Det låg utmed Ekhultsvägen cirka 200 meter från gränsen till Intäkt på västra sidan om vägen. På östra sidan om vägen hade man en stenkällare.

Första brukare: Samuel Persson född 1774-09-04 Intäkt. Död 1857-11-25 Södra Skog

Hustru Elin Jonsdotter född 1780-01-29 Sandviks ryttartorp. Död 1815-04-18 Lilla Ringås

Barn: Sara född 1802-09-01 Lilla Ringås

Stina Cajsa född 1805-01-20 Hättebo

Erland född 1807-07-17 Hättebo

Anna Catarina född 1810-10-30 Lilla Ringås

(Lisa född 1813-04-18 Lilla Ringås (tvilling) död 1815-11-15)

(Dödfödd pojke född 1813-04-18 Lilla Ringås (tvilling)) i

Samuel Persson byggde upp backstugan Loberget efter han hade bott på flera olika torp sedan han gift sig och fått barn. Hustrun avled redan 1815 så Samuel var ensam med barnen. Samuel bodde kvar till 1850 då han flyttade till sin dotter Sara i Haborarp.

Dottern Sara var piga på Ohs herrgård. Gifte sig med Andreas Carlsson i Haborarp. Hade två barn Anna Lena och Peter Magnus. Dottern gifte sig med Andreas Johannisson i Långö kvarn. Sonen blev statardrän på Nydala herrgård. Han gifte sig med en kvinna från Bergunda. De fick fyra barn. Flyttade till Jönköping där Peter Magnus blev snickare.

Dottern Stina Cajsa gifte sig med grenadjär Anders Hetz och de bodde med familj i torp under Kårabo, Hjälmseryds socken. De fick fyra barn varav en av dem, Christina, gifte sig i Nydala socken. Hennes make var dräng på Nydala säteri och de bodde i arbetarbostaden. Flyttade till Andreholm när de blev gamla. De hade sex barn som flyttade till andra orter. Christina avled på fattigstugan 1910.

Sonen Erland blev grenadjär och bodde i Lilla Gisabo. Han bytte efternamn till Daun. Han hade 8 barn. Hans yngste son Klas Otto arbetade på Säteriet i Nydala. Han var gift och hade minst fem barn. Klas Ottos äldsta barn, Augusta Fredrika flyttade till Svenarum och gifte sig. Klas Ottos andra barn, Karl Johan Erlandsson, bodde på Hörnet under Skaftnäs. Klas Ottos tredje barn, Frans Edvard bodde på Lillelund i Nydala. Han var gift och hade minst 6 barn.

Dottern Anna Catharina var piga i olika gårdar i socknen. Hon fick plats på fattighuset i mitten av 1860-talet. Hon bodde sedan på Valkö backstuga där backstugusittaren Anders Carlsson bodde. Han var änklings. 1884 reste Anna Catharina och Anders tillsammans till en ort som hette Scandia i delstaten Kansas i Nordamerika. Han var 75 år och hon 74 år gamla.

Boende: Per Erlandsson född 1733-12-05 Enebacken Gällaryds socken, död 1808-10-22 Hättebo ägor

Per Erlandsson var förre ägare Samuel Perssons far. Han bodde någonstans under Hättebo, eventuellt hos sonen Samuel.

Nästa brukare: Änkan Sara Lena Nikolaidotter född 1812-02-01 Svenarums socken, död 1892-09-07 Loberget.

Barn: Lisa Maja född 1834-06-30 Skuggebo
Anna Lena född 1835-12-28 Skuggebo
Johan Peter född 1837-06-12 Store Sten
Anna Lovisa född 1841-05-07 Store Sten
Christin född 1843-11-13 Store Sten
Carolina född 1846-01-24 Store Sten
Ulrica född 1848-10-11 Staveryd Åsen
August född 1851-03-25 Staveryd Åsen, död 1858 på Åsen
Johanna Katarina född 1853-05-06 Staveryd Åsen

Sara Lena bodde med sin make på olika torp i Nydala socken. Maken avled och Sara Lena blev utfattig. Hon hade fött 9 barn varav ett avlidit som 7-åring, så hon hade 8 barn att försörja. Hon fick flytta med sina barn till backstugan Sandsten under Hättebo 1860. 1871 kallas backstugan istället Loberget. Sara Lena bodde kvar på torpet till 1892 då hon avled.

Dottern Lisa Maja hade tagit tjänst som piga i Långö när familjen flyttade till Loberget. Hon flyttade vidare till Hagshult 1858. Hon fick en son utom äktenskapet men gifte sig senare i Vrigstad med Bengt Jönsson från Söndrum i Halland. De bosatte sig på torpet Riket, senare heter det Ängen under Blommedala i Vrigstad socken. Lisa Majas son fick makens efternamn. Lisa Maja och Bengt fick en son 10 år senare. Lisa Maja avled 1891-12-30. Hennes äldste son hade då utbildat sig till militär i Svea Livgarde, Stockholm. Han gifte sig 1891 och flyttade till Jönköping och blev stamanställd. Yngste sonen åkte till Nordamerika 1895.

Dottern Anna Lena fick barn utom äktenskapet 1870-09-10, Karl Gustaf Johansson. Han var född i Ohs, Gällaryds socken, men växte upp på Loberget. Anna Lena flyttade hem till Loberget och bodde där till sin död 1896-11-27. Hennes syster och mor avled 1892 och när Anna Lena avled 1896 flyttade sonen till Härlanda, utanför Göteborg. Han hade utbildat sig inom försvarsmakten i Göteborg mellan åren 1890-1893. Han blev senare statardräng, arrendator på flera kronotorp i Västergötland. Var gift och hade fyra barn. Han avled i Skara 1961. Alla barnen avled ogifta.

Sonen Johan Peter tog tjänst vid järnvägen. Han omkom vid den stora tågolyckan vid Sandsjö station 1864-12-23 då ett extratåg körde in i framförvarande tåg. 7 personer omkom, däribland Johan Peter. (se Sandsjöolyckan på Internet)

Dottern Anna Lovisa avled 1892-11-23. Hon blev 53 år gammal. Bodde vid dödsfallet i backstugan Ängen under Blommedala i Vrigstad socken där hennes syster nyss avlidit. Begravdes i Vrigstad men meddelades till Nydala eftersom hennes angivna boendeort var Nydala. Anna Lovisa hade fått två barn men båda var döda som barn. Dödsorsaken var halssjukdom och utsot.

Dottern Christin kallade sig Kristina och gifte sig 1866-08-25 med Karl Adolf Lundin från Stavby, Uppsala län. De bosatte sig först i Stavby men flyttade till Tuna där de hade jordbruk. Hade minst 7 barn. Tre av dem avled med 10 dagars mellanrum 1881. De var 6 år, 2 år och den yngste 5 månader. Alla tre begravdes på samma dag. 1883 flyttade makarna med fyra barn in till Johanneslund i Uppsala där Karl Adolf står som arbetare. Kristina avled 1921-08-17 i Johanneslund i Uppsala. Hon blev 77 år gammal.

Dottern Carolina avled 1911-01-26 som änka i Norr Edinge i Uppsala län. Var gift med hemmansägare Anders Gustaf Eriksson. Paret hade en dotter Edla Augusta född 1876-07-27 i Tuna. Edla gifte sig 1899 med Karl Albert Fredriksson, hemmansägare i Edinge. De fick 5 barn.

Dottern Ulrika emigrerade 1869 till Tyskland.

Dottern Johanna Katarina gifte sig med Anders Daniel Johannisson och de bodde på torpet Sjöbo under Hättebo. De fick minst 8 barn varav flera bodde kvar in på 1960-talet.

Nästa brukare: Karl Johan Petersson född 1833-05-29 Hättebo Nydala, död 1907-04-19 Loberget

Hustru Inga Kajsa Johansdotter född 1842-03-09 Svensbygd Nydala, död 1901-08-04 Loberget

Barn:

- Frans August född 1865-12-21 Hättebo
- Amanda Christina född 1867-09-12 Hättebo
- Henning Emil född 1870-05-18 Hättebo
- Anna Christina född 1875-04-21 Hättebo, död 1875-05-20
- Anders Wilhelm född 1876-05-10 Hättebo
- Johan Ludvig född 1872-12-06 Hättebo
- Anna Josefina Viktoria född 1879-02-25 Hättebo
- Emma Elisabet född 1882-06-04 Hättebo, död 1892-03-22

Karl Johan Petersson hade tidigare brukat Hättebo efter sin far (arrende). Två av hans bröder anklagades för mord. Brodern Sven Magnus kunde inte höras eftersom han försvann (till Amerika?) 1868. Brodern Andreas erkände mordet på en gårdfarihandlare 1874 och fick livstids fängelse.

Karl Johan bodde med sin familj på Loberget från 1880 samtidigt som Sara Lena med dotter och dotterson bodde i huset. Familjen bodde där till 1892 och flyttade då till Sandbäcken. 1900 flyttade de tillbaka till Loberget. Loberget kallades nu Tjärbacken eftersom Karl Johan och hans söner brände tjära där. Hustrun Inga Kajsa avled där 1901.

Sonen Frans August gifte sig och bodde vid sin död i Rya socken i Skåne. Död 1949.

Dottern Amanda Christina gifte sig och bodde vid sin död på Johannisbygget i Svenarums socken. Död 1948.

Sonen Henning Emil flyttade till Långö Karlsbygget, gifte sig och blev svarvare. Död 1923.

Sonen Anders Wilhelm och dottern Anna Josefina Viktoria emigrerade till Amerika. De reste tillsammans 1901.

Sonen Johan Ludvig var i Nordamerika åren 1892 – 1898. Han kom tillbaka till Nydala och gifte sig med Amanda Kristina Fagell och bosatte sig i Långö Södergård (Storlycke). Död 1954. (Johan Ludvig var Kurt Johansson på Storlyckes farfar).

Brukaren Karl Johan Petersson hade sin bror inhyses på Tjärbacken 1903-1907:

Inneboende: Andreas Petersson **född 1830-12 09 Nydala socken**

Andreas hade suttit i fängelse 27 år sedan han erkänt mordet på gårdfarihandlaren Goldberg 1874. Han var dömd till livstids fängelse men blev benådad 1902 och flyttade från Malmö Centralfängelse till Nydala. 1907, när brodern Karl Johan Petersson avlidit, flyttades Andreas till fattigstugan där han avled 1908-03-02.

En berättelse om Andreas säger att han hotade den som körde honom till fattigstugan. Den som skjutsade Andreas dit skulle bli av med sin häst, enligt Andreas. När hästägaren körde hem från fattigstugan, där han lämnat av Andreas, föll hästen ner död, sägs det.

När torpet blev tomt revs det ner. Delar av virket användes till en stuga i Svensbygd. Bara trappstenen till torpstugan och gropen efter stenkällaren finns kvar. Ett hörn av husgrunden kan också skönjas bakom busksnår.

/Sammanställt ur kyrkoböcker samt Henry Renshults böcker Folk & Fornt

av Doris Fransson/ 2021-09-12



Loberget fick namnet Tjärbacken eftersom tjära tillverkades vid torpet. Här ligger
trappstenen fortfarande kvar. Foto: Doris Fransson